

Oslo, 12.12.2023

Til lokallagene i Norges Bondelag

Studie- og høringsarbeid foran jordbruksforhandlingene 2024

Forberedelsene til jordbruksforhandlingene 2024 starter nå, ved at lokallagene kan gi innspill. I fjor deltok så mange som 404 av Bondelagets 476 lokallag på dette studie- og høringsarbeidet, og vi håper på like stor oppslutning i år. Lokallagenes svar og prioriteringer er førende for forhandlingsutvalget når jordbrukets krav skrives. Her er deres mulighet til å påvirke. Vi ønsker også å skape debatt og bygge kunnskap. I årets høringsarbeid tas det opp temaer som ventes å bli sentrale i årets forhandlinger, og vi trenger innspill fra deres lokallag!

Hvordan svare?

For å få fram synspunkter på en kortfattet måte har vi laget spørsmål med svaralternativer som dere må ta stilling til. Studieheftet og spørsmålene er ikke uttømmende, så benytt gjerne anledningen til å gi tilbakemeldinger på andre temaer dere mener er viktige. Dere velger selv hvor mange av spørsmålene i heftet dere besvarer, men vi oppfordrer dere til å svare på så mange som mulig i del 1 som er aktuell for alle. I del 2 går vi litt nærmere inn på de ulike produksjonene. Her kan dere velge utfra hvilke produksjoner som er mest aktuelle i deres lokallag.

Lokallaget kan svare på følgende måter:

- Svare på tilsendt spørreundersøkelse (sendes på epost til lokallagslederen)
- Bruke fritektsvar i spørreundersøkelsen
- Gi andre skriftlige innspill direkte til fylkeslaget

Fylkeslagene får resultatet av spørreundersøkelsen i eget fylke, og forhandlingsutvalget får fra hele landet. Alle innspill blir lest og vurdert, og det er i denne delen av prosessen lokallaga har størst sjanse til å påvirke kravet. Innspillene er også med på å gi forhandlingsutvalget tyngde og trøkk inn mot forhandlingene.

Innhold i denne sendingen

- 5 eksemplarer av studieheftet
- En utskrift av spørreundersøkelsen. Kan deles ut og/eller kladdes på i gjennomgangen med lokallaget

Avtaleguiden for 2023-2024 ble utsendt til alle lokallag i oktober. Den finnes også nedlastbar i nettbutikken. Avtaleguiden inneholder protokollen for jordbruksforhandlingene i 2023, samt en oversikt over gjeldende fordeling av budsjettmidler (tilskudd, satser, vekstgrupper, soner m.m.)

Alt av materiell finner dere på [Studiearbeid-Innspill til jordbruksforhandlingene](#) Dette vil være klart til i løpet av første uka i januar:

- Plansjesett til bruk på lokallagsmøter
- Webinar og korte filmsnutter av enkelte tema
- Tips og råd til gjennomføring av studie- og høringsarbeid i lokallagene
- Tips til medieinnsalg i lokalavisa og innlegg i sosiale medier
- Linker til nedlastning av alt materiell

I nettbutikken kan dere bestille flere eksemplarer av Studieheftet, Avtaleguiden og Opplæringshefte i landbrukspolitikk.

Involvering av medlemmene

Studie- og høringsarbeidet i forkant av jordbruksforhandlingene er den største politiske prosessen vi har i Bondelaget, og en helt sentral del av medlemsdemokratiet vårt. Det omfatter nesten 500 lokallag, alle fylkeslag, styret og representantskapet. Tillitsvalgte i alle ledd har et spesielt ansvar for å legge til rette for en inkluderende prosess der alle medlemmer som ønsker det får delta i diskusjonene.

Vi oppfordrer alle lokallag til å ha et medlemsmøte eller på annen måte involvere medlemmene. Bruk gjerne webinaropptakene og plansjesettet på medlemsmøte, eller inviter en innleder som et oppspill til diskusjon.

Informasjon om hvordan dere kan registrere studieringen hos Studieforbundet Natur og miljø og få tilskudd til lokallaget finner dere på [Studiearbeid-Innspill til jordbruksforhandlingene](#). Ta kontakt på medlem@bondelaget.no for spørsmål om dette.

Fortell om det!

Det legges ned et stort, godt og viktig arbeid i hele organisasjonen i forkant av forhandlingene. Det er ikke vanlig å offentliggjøre selve spørreundersøkelsen, men dere kan gjerne fortelle omverdenen hva dere mener. Vi oppfordrer dere til å lage et innlegg til lokalavisa eller på Facebook om hva som er viktig før bønder i deres område i år. Se tips til hvordan dette kan gjøres på [Studiearbeid-Innspill til jordbruksforhandlingene](#). I år ønsker vi å løfte fram hvordan landbruket bidrar til matsikkerhet og beredskap, og videre hva dere mener må til i jordbruksoppjøret for at dere skal fortsette å levere på dette viktige samfunnsoppdraget.

Om spørreundersøkelsen i Enalyzer (tidligere Questback)

Svar på spørsmålene og kommentarer legges inn i svarskjema i Enalyzer (elektronisk svarskjema). **Fristen for å sende inn svar er mandag 12. februar.** Lokallagenes innspill brukes også av fylkeslagene når de skal sende sine innspill.

Leder i lokallaget mottar en e-post med link til Enalyzer. Den kan videresendes til den som skal legge inn svar fra lokallaget. Linken er unik for lokallaget og kan derfor ikke videresendes til andre lokallag. Hvis du ikke har mottatt e-posten eller har spørsmål til Enalyzer, kan dere sende en epost til medlem@bondelaget.no (dagtid) og elin.roed@bondelaget.no (kveldstid).

Hvis flere lokallag samarbeider om høringsinnspill, kan de likevel sende hvert sitt svar.

Lykke til med studiearbeidet! Kjør debatt!

Med vennlig hilsen

Elin Røed

Avdelingssjef kommunikasjon, medlem og organisasjon